

การศึกษาคำที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 ในเอกสารเขียนหลัวกว่านอี่อี่ว

พาน เหล่ย

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Corresponding author's email: pan.l@ku.th

รับบทความ 1 มกราคม 2564 แก้ไขบทความ 5 เมษายน 2564 ตอรับ 7 เมษายน 2564

ออนไลน์ 1 กรกฎาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาอักษรจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 (tōng) ในเอกสารเขียนหลัวกว่านอี่อี่ว (暹羅館譯語, xiānluóguǎn yìyǔ) เิงส์ทวิทยภาษาจีนโบราณ (音韻學, yīnyùn xué) ผ่านการเปรียบเทียบภาษาสยามและภาษาไทยปัจจุบัน รวมถึงการวิเคราะห์วิธีการกำกับเสียงภาษาสยาม และตำแหน่งเสียงในอักษรานุกรมหงอู่เจ็งอี่ว (洪武正韻, hóngwǔ zhèngyùn) เพื่อทราบถึงที่มาของภาษาจีนที่ใช้เวลานั้นว่าเป็นภาษาลิ้นใด รวมทั้งการพยายามทำความเข้าใจวิธีการทับเสียงและการเปลี่ยนแปลงของภาษา ผลการวิจัยพบว่า 1) คำและพยางค์ที่ประสมกับสระโ-ะ โ- อู และ อู ตามด้วยพยัญชนะท้ายพยางค์ ม จะใช้วิธีการเน้นออกเสียงสระนำ -i- ส่งผลให้เสียงพยัญชนะท้ายพยางค์เปลี่ยนจาก ง เป็น ม โดยอักษรจีนในกลุ่มนี้ทุกตัวอยู่ในระดับสาม 2) คำและพยางค์ที่ประสมกับสระโ-ะ โ- อู และ อู ตามด้วยพยัญชนะท้ายพยางค์ ง จะออกเสียงสระนำ -i- สั้นลง จึงยังคงพยัญชนะท้ายพยางค์ไว้เหมือนเดิม โดยอักษรจีนในกลุ่มนี้ทุกตัวอยู่ในระดับสามเช่นกัน 3) กลุ่มอักษรจีนที่มีเสียงสอดคล้องกับภาษาสยามในยุคนั้น อักษรจีนในกลุ่มนี้ทุกตัวอยู่ในระดับหนึ่ง และ 4) อักษรจีนที่มีเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ น หรือ -n กับคำและพยางค์ภาษาสยามที่มีเสียงท้ายพยางค์ ม หรือ -m มีเพียง 1 คำ ซึ่งสันนิษฐานว่าอาจเป็นการแปลงเสียงในลักษณะของการกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ตามมา (anticipatory assimilation)

คำสำคัญ เขียนหลัวกว่านอี่อี่ว ส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 สัทวิทยภาษาจีนโบราณ

A Study on Sentence-Final Particle Words of the Tong Group in the XianLuoGuanYiYu

Pan Lei

Chatuwit Keawsuwan

Faculty of Humanities, Kasetsart University

Corresponding author's email: pan.l@ku.th

Received 1 January 2021; revised 5 April 2021; accepted 7 April 2021;

online 1 July 2021

Abstract

This study aims to analyse phono-semantic compounds of the Tong (通, *tōng*) group as sentence-final compounds according to the principles of XianLuoGuanYiYu (暹羅館譯語, *xiānlúoguǎn yìyǔ*) in Historical Chinese phonology (音韻學, *yīnyùn xué*), using a comparative approach to Siamese language and modern-day Thai language. The study also analyses the sound transcriptions in comparison to the Siamese language sound system and sound descriptions as described in the HongWuZhengYun (洪武正韻, *hóngwǔ zhèngyùn*) alphabetical index in order to identify the origins of the Chinese variations used at the time. It also attempts to understand more about how sounds are transcribed between languages as well as how the languages have changed throughout the years. The study reports that: 1) the ໂ-ະ ໂ- ອຸ ແລະ ອູ vowels with the letter ມ in the coda position causes inflection to the vowel sound. The inflection causes the vowel sounds to become /i/ and the /ɨ/ final sound to become the /m/ sound in the coda position. All of these Chinese characters that this phenomenon applies to belong to Level 3, 2) the ໂ-ະ ໂ- ອຸ ແລະ ອູ vowels with alphabet ɨ in the coda position; the phenomenon shortens the /i/ vowel sound while the /ɨ/ retains its presence. All of these Chinese characters also belong to Level 3, 3) the Chinese characters with sounds similar to the Siamese sounds used at the time belong to Level 1, 4) vowels with letters /n/ or /ɲ/ in Chinese and vowels with letters /m/ or /ɱ/ in the coda position only has one word that is assumed to be the result of ‘anticipatory assimilation’.

Keywords: XianLuoGuanYiYu, sentence-final particles of the Tong group, historical Chinese phonology

1. บทนำ

สถาบันซืออีกว่าน (四夷館, Sìyí guǎn) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1407 โดยราชสำนักหมิง มีจุดประสงค์เพื่อการสอนภาษาชนชาติส่วนน้อย ในประเทศและภาษาของต่างประเทศ แถบชายแดน เริ่มแรกมีเพียง 8 หน่วยงาน ได้แก่ เหมิงกู่ (蒙古, ménggǔ) หนี่ว์เจิน (女真, nǚzhēn) ซีฟาน (西番, xīfān) ซีเทียน (西天, xītiān) หุยหุย (回回, huíhuí) ไปอี (百夷, bǎiyí) เกาซัง (高昌, gāochāng) เหมี่ยนเตี้ยน (緬甸, miǎndiàn)¹ ต่อมาในปี ค.ศ. 1511 ได้เพิ่มอีกหน่วยงานที่ชื่อว่า ป่าไป (八百, bābǎi) และในปี ค.ศ. 1579 ได้ก่อตั้งหน่วยงานที่สอนภาษาสยาม (暹羅語, xiānlóu yǔ) ขึ้นมา

สถาบันซืออีกว่านอยู่ในฐานะที่เป็นสถาบันอบรมบุคคลที่มีความสามารถในการแปลภาษาต่าง ๆ โดยเฉพาะ งานหลักของสถาบันคือการจัดการเรียนการสอน และเขียนเอกสารประกอบการสอน โดยอยู่ในลักษณะของคู่มือสองภาษาอย่างง่ายสำหรับข้าราชการที่ทำหน้าที่ต้อนรับดูแลคณะกรรมการทูตจากต่างประเทศที่มาเข้าเฝ้าและถวายเครื่องราชบรรณาการต่อราชสำนักจีน เนื่องด้วยความจำเป็นในด้านการสอนภาษาและการแปล ในช่วงเวลาหย่งเล่อ (永樂, yǒnglè ค.ศ.1403-1424) ถึงวันลี่ (萬曆, wànlì ค.ศ.1573-1620) หน่วยงานที่สังกัดภายใต้สถาบันซืออีกว่านได้จัดเขียนเอกสารสองภาษาขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มีลักษณะเหมือนพจนานุกรม โดยมีทั้งภาษาจีนและภาษาที่แต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ บางเอกสารยังมีการยกหนังสือราชการสองภาษาเป็นตัวอย่างอีกด้วย ต่อมาเอกสารเหล่านี้ถูกเปลี่ยนชื่อให้เป็นระบบเดียวกันว่า ...กว่านอี้อี้วี่ (เอกสารการแปลภาษา...) เอกสารทั้งหมดที่เขียนโดยหน่วยงานต่าง ๆ ถูกรวบรวมและตั้งชื่อว่า หวาอี้อี้วี่ อี้จ้งเปิ่น (《華夷譯語》乙種本, 《Huáyí yìyǔ》yǐzhǒng běn) หรืออาจแปลเป็นภาษาไทยได้ว่าเอกสารการแปลภาษาจีน - ภาษาต่างประเทศ และภาษาชนชาติส่วนน้อย ประเภท ข ซึ่งเรียบเรียงขึ้นในรัชศกหย่งเล่อ ส่วนเอกสารประเภท ก (甲種文, jiǎzhǒng wén) ใช้กับเอกสารการแปลระหว่างภาษาจีนกับภาษามองโกล ที่เรียบเรียงโดยหั่วหยวนเจี๋ย (火源潔, Huǒ Yuánjié) และหม่าซาอีไฮ (馬沙亦黑, Mǎshāyīhēi) หรือชื่อในภาษาอังกฤษคือ Muhammad Shaikh โดยเรียบเรียงขึ้นในรัชศกหงอู่ (洪武, hóngwǔ ค.ศ. 1368-1398) เอกสารประเภท ค (丙種文, bǐngzhǒng wén) ใช้กับเอกสารการแปลอักษรจีนกับคำภาษาต่างประเทศและชนชาติส่วนน้อยที่เรียบเรียงใหม่โดยเหมารู๋เจิง (茅瑞征, Máo

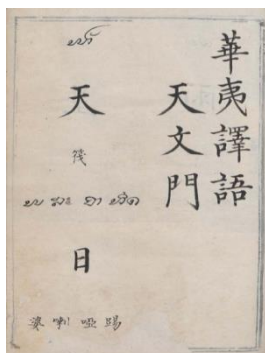
¹ ในปัจจุบัน ชนชาติเหมิงกู่คือชนชาติมองโกล หนี่ว์เจินคือชนชาติแมนจู ซีฟานคือชนชาติซีเชียง หุยหุยคือชนชาติหุย ไปอีหมายถึงชื่อเรียกรวมของชนชาติในภาคกลางของยูนนาน เกาซังหมายถึงชนชาติที่อาศัยอยู่บริเวณเมืองทัวปาน ปัจจุบันยังใช้ชื่อเดิม เหมี่ยนเตี้ยนคือชนชาติพม่า สำหรับซีเทียน ผู้เขียนได้ทำการสืบค้นข้อมูลแล้ว แต่ไม่มีบันทึกใด ๆ กล่าวถึงชนชาตินี้ไว้เลย

Ruizhēng) ในช่วงปลายสมัยหมิง และเอกสารประเภท 庚 (丁種文, Dīngzhǒng wén) เป็นเอกสารการแปลเฉพาะระดับอักษรจีนกับภาษาต่างประเทศและชนชาติส่วนน้อย ไม่มีเนื้อหาที่เป็นหนังสือราชการ ที่ค้นพบในพิพิธภัณฑสถานพระราชวังแห่งประเทศจีน

ในหว่าอ้ออ้อ อี้จึงเป็นมีเอกสารสำคัญเล่มหนึ่งชื่อว่า เซียนหลัวก่วนอ้ออ้อ (《暹羅館譯語》, xiānlúoguǎn yìyǔ เอกสารการแปลภาษาสยาม) ซึ่งเป็นเอกสารที่บันทึกการแปลภาษาสยามและภาษาจีน โดยใช้วิธีการเทียบสองภาษา และยังมีการใช้อักษรจีนถอดเสียงภาษาสยาม เอกสารเล่มนี้แบ่งออกเป็น 18 หมวด ประกอบด้วย ดาราศาสตร์ (天文, tiānwén) ภูมิศาสตร์ (地理, dìlǐ) ฤดูกาล (時令, shíling) พฤษศาสตร์ (花木, huāmù) สัตวศาสตร์ (鳥獸, niǎoshòu) สิ่งก่อสร้างและส่วนประกอบภายในบ้าน (宮室, gōngshì) ร่างกาย (身體, shēntǐ) เครื่องมือเครื่องใช้ (器用, qiyòng) คำเรียกบุคคล (人物, rénwù) การกระทำของมนุษย์ (人事, rénshì) อาหารการกิน (飲食, yǐnshí) ทิศทาง (方隅, fāngyú) อุปกรณ์เครื่องเขียน (文史, wénshǐ) ของมีค่าและเครื่องประดับตกแต่ง (珍寶, zhēnbǎo) เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม (衣服, yīfu) สีเสียง (聲色, shēngsè) จำนวนและตัวเลข (數目, shùmù) และคำทั่วไป (通用, tōngyòng) มีทั้งหมด 594 คำ โดยเรียงตามลำดับคำภาษาสยาม คำแปลภาษาจีน และคำอ่านที่ใช้ภาษาจีนถอดเสียงภาษาไทย ดังนี้

ภาพที่ 1

หน้าแรกของเอกสารหว่าอ้ออ้อ

ข้อมูลส่วนนี้เป็นหน้าแรกของเอกสารหว่าอ้ออ้อ กลุ่มดาราศาสตร์ คำว่า ฟ้า อักษรจีนคือ 天 (tiān) ลำดับต่อมาเป็นการยกอักษรจีนที่อ่านทับเสียงคำไทยคืออักษร 筏 อ่านว่า [fua] เสียงนี้เป็นการออกเสียงตามระบบเสียงอักษรานุกรมหงอู่เจิ้งอวี่น

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับเสียงโบราณ จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ (2559, น. 33) ได้นิยาม สัทวิทยาภาษาจีนโบราณ (音韻學, yīnyùn xué) ไว้ว่า สัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นศาสตร์ด้านหนึ่งที่ศึกษาเสียงโบราณของภาษาจีนโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะร่วมของระบบเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณและวิวัฒนาการของเสียงภาษาจีนในสมัยโบราณ โดยเป็นการศึกษาจากเอกสารโบราณแต่ละสมัย เช่น บทประพันธ์ พจนานุกรมระบุเสียงอ่าน เอกสารแปลทับศัพท์จากภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาสันสกฤต เกาหลี ญี่ปุ่น เวียดนาม ไทย หรืออักษรภาพและเสียง (形聲字, xíngshēng zì) เป็นต้น สัทวิทยาภาษาจีนโบราณเป็นการศึกษาวิเคราะห์ระดับพยางค์เสียงทั้งพยัญชนะ สระ พยัญชนะท้ายพยางค์ และวรรณยุกต์ เพื่อนำมาสรุปหาระบบเสียงในแต่ละสมัยและพัฒนาไปสู่การศึกษาระบบเสียงภาษาถิ่นของประเทศจีน

จากการเริ่มต้นศึกษาระบบฉันทลักษณ์ในคำประพันธ์จีน จนได้ตัวอย่างคำที่ใช้มากพอที่จะสะท้อนให้เห็นถึงระบบเสียงภาษาจีนของแต่ละสมัย ทำให้นักวิชาการกระจายความสนใจไปสู่เอกสารประเภทอื่น โดยส่วนใหญ่ยึดพจนานุกรมระบุเสียงอ่านของแต่ละสมัยเป็นเกณฑ์ เช่น เชียววิน (切韻, qièyùn) ในสมัยราชวงศ์สุย ถึงอวิน (唐韻, tángyùn) ในสมัยราชวงศ์ถัง กว่างอวิน (廣韻, guǎngyùn) และจื่อวิน (集韻, jíyùn) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง และอักษรานุกรม หงอู่เจิ้งอวิน (洪武正韻, hóngwǔ zhèngyùn) สมัยราชวงศ์หมิง

ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า เอกสารเขียนหลัวก่วนอ้อว์เรียบเรียงขึ้นมาในสมัยราชวงศ์หมิง ดังนั้น ระบบเสียงที่ผู้เขียนจะนำมาเป็นเกณฑ์ในการศึกษาคืออักษรานุกรม หงอู่เจิ้งอวิน ในกรณีนี้ ผู้เขียนจึงขอแนะนำระบบเสียงในพจนานุกรมระบุเสียงอ่านฉบับนี้เฉพาะกลุ่มเสียงท้ายพยางค์ 通 (tōng) เฉพาะกลุ่มย่อย 東 (dōng) 董 (dǒng) 送 (sòng) สามกลุ่ม โดยผู้เขียนจะขอยกตารางเสียงพยัญชนะ ตารางเสียงส่วนท้ายพยางค์ 通 (tōng) และสรุปความเกี่ยวกับวรรณยุกต์ที่ประกอบในกลุ่มเสียงท้ายพยางค์ ของอักษรานุกรมหงอู่เจิ้งอวินเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

ตารางพยัญชนะต้นอักษรานุกรมห่งอู่เจิ้งอวี่น

		清濁 ¹					
		全清	次清	全濁	次濁	清	濁
七音 ²							
牙音		見 [k]	溪 [kʰ]	群 [g]	疑 [ŋ]		
舌音	舌頭	端 [t]	透 [tʰ]	定 [d]	泥 [n]		
	舌上	知 [ʈ]	徹 [ʈʰ]	澄 [ɖ]			
唇音	重唇	幫 [p]	滂 [pʰ]	並 [b]	明 [m]		
	輕唇	非 [f]		奉 [v]	微 [v]		
齒音	齒頭	精 [ts]	清 [tsʰ]	從 [dz]		心 [s]	邪 [z]
	正齒					審 [ʃ]	禪 [ʒ]
喉音		影 [ʔ]			喻 [j]	曉 [x]	匣 [ɣ]
半舌音					來 [l]		
半齒音					日 [ɲʒ]		

ตารางที่ 2

ตารางระบบสระและสระรวมพยัญชนะท้ายพยางค์

攝	平	上	去	入
通	東【上平聲一東】	董【上聲一董】	送【去聲一送】	屋【入聲一屋】
備註: 東、董、送: -uŋ -iuŋ; 屋: -uk -iuk				
ในระบบเสียงภาษาจีนกลุ่มสระและสระรวมพยัญชนะท้ายพยางค์ -uŋ -iuŋ มีเพียงกลุ่ม 通 นี้เท่านั้น				

² 全清 หมายถึง อโฆชะ - สติล 次清 หมายถึง อโฆชะ - ธนิต 全濁 หมายถึง โฆชะ - สติล 次濁 หมายถึง โฆชะ - ธนิต 清 หมายถึง อโฆชะ 濁 หมายถึง โฆชะ จากข้อความข้างต้น อโฆชะหมายถึงเสียงไม่ก้อง โฆชะหมายถึงเสียงก้อง สติลหมายถึงเสียงพยัญชนะไม่พ่นลม ธนิตหมายถึงเสียงพยัญชนะพ่นลม (ถาวร ลิกชโกศล และเมฆม สอดส่องฤช, การสัมภาษณ์, 1-3 มีนาคม 2564)

³ 牙音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานเพดานอ่อนหรือพยัญชนะโคนลิ้น 舌音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานปุ่มเหงือก 唇音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานริมฝีปาก 齒音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานเพดานแข็ง 喉音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานเส้นเสียง 半舌音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานเสียงข้างลิ้น 半齒音 หมายถึง เสียงพยัญชนะฐานปุ่มเหงือกเพดานแข็ง (ถาวร ลิกชโกศล และเมฆม สอดส่องฤช, การสัมภาษณ์, 1-3 มีนาคม 2564)

ในด้านระบบวรรณยุกต์ จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ (2559, น. 37) มีผลการศึกษาไว้ว่า จากการค้นคว้าเอกสารโบราณ นักวิชาการมีความเห็นตรงกันว่า วรรณยุกต์ของภาษาจีนมีมาตั้งแต่สมัยโจวฉิน (周秦, zhōuqín) นักประพันธ์ใช้วรรณยุกต์เข้ามาบังคับฉันทลักษณ์และเพื่อความงดงามของการออกเสียง แต่การจัดระบบวรรณยุกต์ครั้งแรกเห็นจะเกิดขึ้นในยุคราชวงศ์เหนือใต้ โดยนักประพันธ์ทั้งหลายในสมัยนี้จัดวรรณยุกต์เป็นสี่เสียง จนถึงสมัยราชวงศ์ถังมีพระรูปหนึ่งชื่อว่าคงไห้ (空海, kōnghǎi) ได้เขียนเอกสารชื่อสี่เสียงชู (四聲書, sìshēng shū) ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้อรรถาธิบายหนังสือของนักเขียนในสมัยราชวงศ์เหนือใต้อีกท่านหนึ่งนามว่าเสิ่นเยว่ (沈約, Shěn Yuē) ที่เขียนงานเกี่ยวกับวรรณยุกต์เอาไว้ ทำให้คนรุ่นหลังได้ทราบร่องรอยและแนวทางของวรรณยุกต์ในภาษาจีน แต่จนถึงปัจจุบันนักวิชาการจีนก็ยังไม่อาจสรุประดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาโบราณอย่างชัดเจน บอกได้เพียงลักษณะของเสียงเท่านั้น โดยแบ่งออกเป็น 4 เสียงหลักคือ ผิง (平, píng) สั่ง (上, shàng) ชิว (去, qù) และรุ่ (入, rù) แต่สำหรับเสียงรุ่เซิง (入聲, rùshēng) นั้นจะมีความสั้นยาวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยอย่างชัดเจนมากกว่าอีกสามเสียงที่เหลือ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับ หวาอ้ออ้อวี่ หลิวหงจวิน และซุนปั๋วจวิน (Liu Hongjun & Sun Bojun, 2008, pp. 47-45) ได้อธิบายไว้อย่างละเอียดในงานวิจัยเรื่องการรวบรวมและศึกษา หวาอ้ออ้อวี่ว่า ช่วงกลางศตวรรษที่ 19 เอกสารการแปลต่าง ๆ ของราชวงศ์ชิงได้เผยแพร่ไปยังยุโรป ทำให้นักวิชาการชาวยุโรปเริ่มต้นศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหวาอ้ออ้อวี่ แต่มีการศึกษาแค่ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น ช่วงปลายศตวรรษที่ 19 นักวิชาการชาวยุโรปได้เริ่มศึกษาวิจัยหวาอ้ออ้อวี่ทั้งในประเด็นของตัวภาษาจีนเอง และภาษาชนชาติส่วนน้อยและภาษาต่างประเทศ

นักวิจัยทางด้านจีนวิทยาชาวเยอรมันนามว่าฟรีดริช เอิร์ท (Friedrich Hirth ค.ศ. 1845-1927) ได้เคยพูดถึงว่ามีเอกสารชื่อเขียนหลัวก่วนอ้ออ้อวี่ แต่ไม่ได้ให้รายละเอียดอื่นใดไว้ ต่อมานักวิจัยชาวญี่ปุ่นนามว่าไทสุเกะมิตามูระ (Mitamura, 1960) และนักวิจัยชาวจีนเท่มู่เล่อ (Te Mule, 2001) จิ้งเหวินเตอ (Zhang Wende, 2009, pp. 1-8) ได้ศึกษาภูมิหลังตำแหน่งที่ตั้ง สวัสดิการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และการจัดการเรียนการสอนของเขียนหลัวก่วนเป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการชาวจีนชื่อเซียนเจี้ยน (Shi Xianjian, 2015, pp. 41-42) และหลิวจวินถ่ง (Liu Juntong, 2015, pp. 62-66) ได้ศึกษาเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและประเทศสยามในอดีต แต่ไม่มีการศึกษาเชิงภาษาศาสตร์

นักวิจัยเหนียน (He Ni, 2017) ได้ศึกษาเขียนหลัวก่วนอ้ออ้อวี่ โดยเปรียบเทียบภาษาสยาม ภาษาไทยปัจจุบัน และภาษาไทยถิ่น และทำการสรุปความเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย นอกจากนี้ยังมีหลี่เฉินอ้อวี่ และ เจิ้งเหว่ย (Li Chenyu & Zheng Wei, 2002, pp. 255-270) ได้ศึกษาการกำกับเสียงอ่านโดยใช้อักษรจีนในเขียนหลัวก่วนอ้ออ้อวี่ เสนอว่าภาษาจีนในเวลานั้นยังมีเสียงก้อง (voiced sound)

ต่อมาหลี่เฉินอวี่วี่ (Li Chenyu, 2020, pp. 384-385) ได้ศึกษาเสียงพยัญชนะหยุดหรือเสียงพยัญชนะระเบิด (plosive) และเสียงพยัญชนะนาสิก (nasal consonant) ของภาษาจีนที่ใช้ในการถอดเสียง โดยเสนอว่า ในยุคที่เรียบเรียงเอกสารเขียนหลัวกั๋วอันอวี่วี่มีการกลืนเสียง (assimilation) ในการใช้ภาษาจีน และยังคงกล่าวว่า อักษรจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงเป็นภาษาถิ่นแถบทางใต้ของแม่น้ำแยงซีที่เรียกว่า หนานฟังกวนฮว่า (南方官話, *nánfāng guānhuà*) หนานฟังกวนฮว่าหมายถึงภาษาราชการที่ใช้ในยุคใกล้ในทัศนะของผู้เขียน หนานฟังกวนฮว่าในสมัยราชวงศ์หมิงคือหนานจิงกวนฮว่า (南京官話, *nánjīng guānhuà*) เพราะมีนักวิชาการนามว่า เฟิงฉวนปิง (Feng Chuanbing, 2014, pp. 254-258) ในตอนต้นของราชวงศ์หมิง จักรพรรดิหย่งเล่อ พระนามเดิม จูตี้ ย้ายเมืองหลวงจากหนานจิงไปยังเมืองปักกิ่ง และมีการย้ายประชากรแถบเจียงไหว⁴ ไปตั้งถิ่นฐานที่นั่นอีกด้วย จากนั้นพลเมืองปักกิ่งในยุคนี้ส่วนใหญ่จะเป็นประชากรที่มาจากแถบเจียงไหว เพราะฉะนั้น หนานจิงกวนฮว่าจึงเป็นภาษาสำคัญต่อภาษาราชการของราชวงศ์หมิง

ซูเสี่ยวเหมิง (Su Xiaomeng, 2016, pp. 119-137) ได้นำคำศัพท์ในเขียนหลัวกั๋วอันอวี่วี่ไปเปรียบเทียบกับภาษาท้องถิ่นไทยแต่ละที่ในปัจจุบัน ข้อสรุปของงานวิจัยฉบับนี้บอกว่า ภาษาสยามในหนังสือดังกล่าวเป็นภาษาถิ่นกรุงเทพฯ นักวิจัยชาวญี่ปุ่นมิตสึอากิ เอนโด (Mitsuaki, 2016) ศึกษาในด้านหลักการแปลเสียงวรรณยุกต์ระหว่างภาษาจีนและภาษาไทยสรุปได้ว่า ภาษาพื้นฐานในภาษาสยามไม่ได้มีเพียงแค่ภาษาถิ่นอยุธยา และในภาษาจีนก็ไม่ได้มีเพียงแค่ภาษาถิ่นปักกิ่ง ยังมีการใช้ภาษามาลาเซีย อินโดนีเซีย พยัญชนะท้ายพยางค์ -m และคำตาย⁵ (入声字, *rùshēngzì*)

เขียนหลัวกั๋วอันอวี่วี่ถือว่าเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและประเทศไทย และยังเป็นเอกสารโบราณที่แสดงถึงการแลกเปลี่ยนภาษาที่ยังมีการเก็บรักษาเอาไว้ จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น เห็นได้ว่าการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเขียนหลัวกั๋วอันอวี่วี่ในมุมมองของสัทวิทยาภาษาจีนโบราณยังมีไม่มากนัก ผลงานวิจัยของนักวิชาการที่ผ่านมาก็มีประเด็นสำคัญที่แตกต่างกัน การศึกษาเขียนหลัวกั๋วอันอวี่วี่ โดยเฉพาะศึกษาเชิงสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ ยังมีประเด็นที่สามารถศึกษาได้อีกและผลการศึกษาก็จะมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการศึกษารวมทั้งภาษาไทยและภาษาจีน

งานวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนทำการศึกษาเขียนหลัวกั๋วอันอวี่วี่ โดยใช้ทฤษฎีทางสัทวิทยาภาษาจีนโบราณ รวบรวมและวิเคราะห์คำภาษาจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงที่ประกอบในคำที่มีส่วนท้ายพยางค์ในกลุ่ม 通 ของอักษรอนุกรมหมิงอวี่วี่ มาเป็นประเด็นในการศึกษา เพราะ

⁴ แถบเจียงไหวหมายถึงเขตบริเวณแม่น้ำแยงซีเกียงและแม่น้ำไหวเหอ ปัจจุบันคือตอนกลางของมณฑลอันฮุยและมณฑลเจียงซู

⁵ คำตายในภาษาจีนคือ พยางค์เสียงที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ -p -t -k

โดยหลักการแล้วอักษรจีนในกลุ่มนี้จะมีพยัญชนะท้ายพยางค์คือ ง หรือ -ng แต่ว่าในเอกสารเขียนหลัวกว่านอ้ออีวกลับใช้อักษรจีนกลุ่มนี้ไปกำกับเสียงภาษาไทยที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ ม หรือ -m นี่จึงทำให้ผู้เขียนเกิดข้อสงสัยและต้องการศึกษาว่าปัจจัยใดที่ทำให้มีการใช้การแปลทับศัพท์ในลักษณะนี้

3. ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคำภาษาจีนที่ประกอบในคำที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 โดยคัดเลือกจากเขียนหลัวกว่านอ้ออีว เป็นฉบับคัดลอกโดยถงเหวินถั่ง (同文堂, Tóngwén táng) ในสมัยราชวงศ์ชิงตอนต้น ปัจจุบันเก็บรักษาเอาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติของประเทศจีน (ฉบับถ่ายเอกสาร)

4. ระเบียบการวิจัย

1. ค้นคว้าอักษรจีนที่ใช้ในการถอดเสียงที่ประกอบในคำที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通
2. เปรียบเทียบภาษาสยามและภาษาไทยปัจจุบัน
3. ถอดเสียงการอ่านของคำที่คัดเลือกออกมาตามหลักเกณฑ์สัทอักษรสากล (IPA) โดยยึดตามเกณฑ์อักษรานุกรมห่งอู่เจิ้งอวี่น
4. วิเคราะห์วิธีการกำกับเสียงภาษาสยามโดยใช้คำภาษาจีน
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

5. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ประสงค์ที่จะศึกษาคำภาษาจีนที่ใช้ในการถอดเสียงที่ประกอบในคำที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 ในเอกสารเขียนหลัวกว่านอ้ออีว วิเคราะห์วิธีการทับเสียงในด้านการเลือกใช้คำและการผสมคำ เปรียบเทียบภาษาสยามและภาษาไทยปัจจุบัน เพื่อทราบถึงภาษาจีนที่ใช้ในเวลานั้นว่าเป็นภาษาถิ่นใด และทำความเข้าใจวิธีการทับเสียงและการเปลี่ยนแปลงของภาษา

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้เขียนถ่ายถอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย โดยยึดตามเกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทยของคณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารภาษาจีนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 เป็นหลัก ส่วนคำที่ใช้แพร่หลายแล้วในภาษาไทยจะเลือกใช้ตามความนิยมเดิม ทั้งนี้ ผู้เขียนได้กำหนดอักษรจีนไว้ในวงเล็บเมื่อปรากฏเป็นครั้งแรกเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อผู้อ่านในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

7. ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนคัดเลือกคำภาษาจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงที่ประกอบใน ส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 ในเอกสารเขียนหลัวกวนอี่อี่ว วิเคราะห์ภาษาสยาม คำแปลภาษาจีนและอักษรจีนกำกับเสียงว่าเป็นคำใดของภาษาไทยและภาษาจีนในปัจจุบัน จากนั้นใช้วิธีการถอดเสียง การอ่านของอักษรจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงที่ประกอบใน ส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 โดยยึดตาม อักษรานุกรมห่งอู่เจิ้งอวีน เพื่อทราบถึงการออกเสียงของอักษรจีนดังกล่าว เปรียบเทียบกับการออกเสียงของภาษาสยามในยุคนั้น และศึกษาวิธีการทับเสียงอ่านภาษาสยามด้วยการใช้อักษรจีน โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3

ตารางการวิเคราะห์

ลำดับ ที่	เขียนหลัวกวนอี่อี่ว				การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียงในอักษรานุกรมห่งอู่เจิ้งอวีน						
	ต้นฉบับ	ภาษา สยาม	ภาษาไทย	คำ แปล	การกำกับ เสียง	พยัญชนะ	วรรณยุกต์	ท้าย พยางค์	การ ผัน	ระดับ ⁶	เสียง อ่าน
1		ลม	ลม	風	隴	来	上	一董	力董	三	liuŋ
2		ลุง	รุ่ง	光	龍	来	平	一東	盧容	三	liuŋ

⁶ คำว่าระดับในที่นี้หมายถึงระดับความกว้างของปากในขณะที่เปล่งเสียงสระนั้น ๆ โดยในระบบภาษาจีนโบราณนี้มีการแบ่งระดับไว้ที่ 4 ระดับ โดยนักสหวิทยาจีนในสมัยราชวงศ์ซิง เจียงหย่ง (江永) ได้อธิบายนิยามของระดับไว้ว่า “ระดับที่หนึ่งจะมีความกว้างมากที่สุด ระดับสองกว้างมากรองลงมา ระดับสามจะแคบลงและระดับสี่แคบที่สุด” (Zhang Shilu & Yang Jianqiao, 2009, p. 41) เช่นสระ [a] เป็นสระเปิด ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ ปากต้องอ้ากว้างเพื่อจะเปล่งเสียงสระนี้ออกมา ดังนั้นสระ /a/ ก็มีความเป็นไปได้ว่าจะอยู่ในระดับที่หนึ่งหรือสอง เพราะขนาดปากเวลาเปล่งเสียงนี้กว้าง ในขณะที่สระ [i] เป็นสระปิด ลิ้นส่วนหน้า ริมฝีปากไม่ห่อ และเพราะเวลาเปล่งเสียงสระนี้ ปากจะค่อนข้างแคบเข้าหากัน สระ /i/ จึงถูกจัดอยู่ในสระที่อยู่ในความกว้างระดับสามหรือสี่

ลำดับ ที่	เขียนหลักวรรณอักษร				การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียงในอักษรอนุกรมหงอึ้งเจ็งอ้วน						
	ต้นฉบับ	ภาษา สยาม	ภาษาไทย	คำ แปล	การกำกับ เสียง	พยัญชนะ	วรรณยุกต์	ท้าย พยางค์	การ ผัน	ระดับ ⁶	เสียง อ่าน
3		ล่ม	ล่ม	沒	藍	来	上	一董	力董	三	liuŋ
4		จมลง	จมลง	沉	枕	来	上	一董	力董	三	liuŋ
5		ตกลง	ตกลง	落	督	来	上	一董	力董	三	liuŋ
6		ตม	-	聚	董	端	上	一董	多動	一	tɕuŋ

ลำดับที่	เขียนหลักวรรณอักษร				การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียงในอักษรานุกรมห่งอุ้งจิ้งอ้วน						
	ต้นฉบับ	ภาษา สยาม	ภาษาไทย	คำ แปล	การกำกับ เสียง	พยัญชนะ	วรรณยุกต์	ท้าย พยางค์	การ ผัน	ระดับ ⁶	เสียง อ่าน
7	 	ลุง	รุ้ง	虹	龍	来	上	一董	力董	三	liuŋ
8	 	ลมโย	ลมแรง	风 大	隴 推	来	上	一董	力董	三	liuŋ
9	 	ลองลม	ล่องลม	顺 风	郎 隴	来	上	一董	力董	三	liuŋ
10	 	ลมพัด	ลมพัด	风 吹	隴 怕	来	上	一董	力董	三	liuŋ
11	 	น้ำลง	น้ำลง	水 退	南 壟	来	上	一董	力董	三	liuŋ

ลำดับ ที่	เขียนหลักวนอู้วี่				การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียงในอักษรานุกรมห่งอู่เจ็งอวี่น						
	ต้นฉบับ	ภาษา สยาม	ภาษาไทย	คำ แปล	การกำกับ เสียง	พยัญชนะ	วรรณยุกต์	ท้าย พยางค์	การ ผัน	ระดับ ⁶	เสียง อ่าน
12		มโถง	-	辰	隴	来	上	一董	力董	三	liuŋ
13		ลง	-	藤 黄	壘 黄	来	上	一董	力董	三	liuŋ
14		กฤษณา จิง	กฤษณา	沉 香	合 力 梭 那 腫	照	上	一董	力董	三	teĩwoŋ
15		นกยูง	นกยูง	孔 雀	露 勇	以	上	一董	尹 竦	三	jǐwoŋ
16		ธง	ธง	旗	統	透	上	一董	他 總	一	t'uoŋ

ลำดับที่	เขียนหลักวานอ้อว				การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียงในอักษรานุกรมห่งเจิ้งอวีน						
	ต้นฉบับ	ภาษา สยาม	ภาษาไทย	คำ แปล	การกำกับ เสียง	พยัญชนะ	วรรณยุกต์	ท้าย พยางค์	การ ผัน	ระดับ ⁶	เสียง อ่าน
17		ลุง	ลุง	伯	隴	来	上	一董	力董	三	liuŋ
18		น้อง	น้อง	弟	農	泥	平	一東	奴宗	一	nuoŋ
19		กลมม กาน	กรรมการ	头 目	合 隴 沒 敢	来	上	一董	力董	三	liuŋ
20		กองสี่โย	กองสี่ ใหญ่	大 通 事	通 細 捱	透	平	一東	他紅	一	t'uŋ
21		ส่ง	ส่ง	送	松	邪	平	一東	息中	三	ziwoŋ

ลำดับ ที่	เขียนหลักวรรณอักษร			การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียงในอักษรานุกรมห่งอุเจิ้งอวี่น								
	ต้นฉบับ	ภาษา สยาม	ภาษาไทย	คำ แปล	การกำกับ เสียง	พยัญชนะ	วรรณยุกต์	ท้าย พยางค์	การ ผัน	ระดับ ⁶	เสียง อ่าน	
22		ลง	ลง	下	壘	来	上	一董	力董	三	liuŋ	
23		ตกลง	ตรง	正	朶	壘	来	上	一董	力董	三	liuŋ

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า คำภาษาจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงที่ประกอบในคำที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 มีทั้งหมด 23 คำ ในนั้นคำที่ใช้มากที่สุด คือ “壘” และ “朶” พบตัวละ 7 ครั้ง รวมเป็น 14 ครั้ง รองลงมาคือ “朶” พบ 2 ครั้ง อีกทั้งยังมี “松”、“通”、“董”、“腫”、“勇”、“統”、“農” พบตัวละ 1 ครั้ง

คำภาษาสยามที่เทียบกับคำเหล่านี้ล้วนเป็นคำที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์เป็น ง และ ม ซึ่งได้แยกตารางวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4

ตารางคำศัพท์ภาษาสยามที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ -m [m] กับอักษรภาษาจีนมีสระนำ -i- [i]

ภาษาสยาม	คำทับศัพท์ภาษาจีน	เสียงอ่าน
ลม	朶	l (i) uŋ
ลุ่ม	壘	l (i) uŋ
ลมโย	朶	l (i) uŋ
ลองลม	朶	l (i) uŋ
ลมพัด	朶	l (i) uŋ
กลมมกาน	朶	l (i) uŋ

ภาษาจีนราชการในยุคราชวงศ์หมิงไม่มีสระนำ -i- เหลืออยู่แล้ว ดังนั้นอักษรจีนในตารางข้างต้นจึงควรอ่านเป็นเสียง [liŋ] แต่ด้วยมีการศึกษามาแล้วก่อนหน้านี้ว่า ภาษาที่ใช้ในเอกสารฉบับนี้ยังมีหนานจิงวานฮว่า ซึ่งยังคงระบบเสียงยุคกลางไว้อยู่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการมีสระนำ -i- หรือยังมีคำตายใช้กันอยู่ ดังนั้นในการทับเสียงภาษาต่างประเทศที่มีความแตกต่างจากภาษาราชการที่ใช้อยู่ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาอื่นที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน มาช่วยให้การแปลเหล่านั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นอักษรจีนทั้ง 6 ตัวข้างต้น จึงต้องอ่านด้วยเสียงยุคกลาง คือ [liuŋ] หรือ [liwoŋ] มาอ่านอักษรเหล่านี้ แต่มีการเน้นสระนำ -i- มากขึ้น และนั่นทำให้สระหลักจากที่เป็น -u ถูกดึงเลื่อนมาข้างหน้าหนึ่งจังหวะเป็นสระ -ɯ และส่งผลให้พยัญชนะท้ายพยางค์เสียงนาสิก เพดานอ่อน ง หรือ -ng เลื่อนขึ้นมาเป็นเสียงนาสิกปุ่มเหงือก ม หรือ -m ดังนั้นอักษรข้างต้นจึงอ่านเป็น [liuɯm]

ตารางที่ 5

ตารางคำศัพท์ภาษาสยามที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ -ng [ŋ] กับอักษรภาษาจีนมีสระนำ -i- [i]

ภาษาสยาม	คำทับศัพท์ภาษาจีน	เสียงอ่าน
ลู่	龍	liuŋ
จมลง	壘	liuŋ
ตกลง	壘	liuŋ
ตง	董	tɔŋ
ลู่	龍	liuŋ
นมลง	壘	liuŋ
มโลง	隴	liuŋ
ลง	壘	liuŋ
กฤษณาจง	腫	tɕɔŋ
นกยูง	勇	joŋ
ลู่	隴	liuŋ
ส่ง	松	zɔŋ
ลง	壘	liuŋ
ตกลง	壘	liuŋ

สำหรับการทับเสียงภาษาสยามด้วยอักษรจีนกลุ่มนี้ ล้วนเป็นอักษรระดับ 3 ซึ่งมีสระนำ -i- ทั้งสิ้น และเพื่อให้ออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ ง หรือ -ng ได้อย่างชัดเจน จึงจำเป็นต้องออกเสียงสระนำให้สั้นกว่าเดิม ดังนั้น การอ่านออกเสียงอักษรจีนข้างต้นจึงเปลี่ยนจาก [liuŋ] เป็น [liuŋ] ซึ่งเมื่ออ่านเสียงสระนำ -i- สั้นลง จึงทำให้เสียงภาษาจีนในยุคราชวงศ์หมิงและชิงอ่านเสียงอักษรเหล่านี้เหลือเพียง [luŋ] ที่มีองค์ประกอบพยางค์เสียงคล้ายกับภาษาจีนกลางในยุคปัจจุบัน

ตารางที่ 6

ตารางคำศัพท์ภาษาสยามที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ -ng [ŋ] กับอักษรภาษาจีนไม่มีสระนำ -i- [i]

ภาษาสยาม	คำทับศัพท์ภาษาจีน	เสียงอ่าน
ทง	統	t'uŋ
น่อง	農	nuŋ
กองสี่ไย	通	t'uŋ

สำหรับการทับเสียงภาษาสยามด้วยอักษรจีนกลุ่มนี้ ถือว่าสอดคล้องกับภาษาสยามในยุคนั้น

ตารางที่ 7

ตารางคำศัพท์ภาษาสยามที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ -m [m] กับอักษรภาษาจีนไม่มีสระนำ -i- [i]

ภาษาสยาม	คำทับศัพท์ภาษาจีน	เสียงอ่าน
ตม	端	tuon

สำหรับการทับเสียงภาษาสยามด้วยอักษรจีนตัวนี้ ในส่วนของพยัญชนะท้ายพยางค์ น หรือ -n กับส่วนของพยัญชนะท้ายพยางค์ของภาษาสยาม ม หรือ -m ไม่มีทฤษฎีใดที่สามารถนำมาอธิบายการเปลี่ยนเสียงของพยัญชนะท้ายพยางค์สองตัวนี้ เพราะอักษรตัวนี้ปรากฏในอักษรานุกรมในลักษณะคำโดด แต่ด้วยคำคำนี้อยู่ในหมวดคำกริยา จึงสันนิษฐานได้ว่า ในการใช้จริงคำคำนี้อาจจำเป็นต้องใช้ร่วมกับคำอื่น ซึ่งเป็นไปได้ว่าคำคำนั้น อาจส่งผลกระทบต่อกรอ่านออกเสียงคำนี้ให้มีพยัญชนะท้ายพยางค์เหมือนกับภาษาสยาม

ซึ่งในทางภาษาศาสตร์เรียกว่า การกลมกลืนตามเสียงที่ตามมา (anticipatory assimilation) เช่น ตามพจนานุกรม 什么 อ่านว่า shénme [ʂəm³⁵mɤ²] แต่เมื่อชาวจีนพูดจะออกเสียงเป็น shémme [ʂəm³⁵mɤ²]

8. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปผลได้ว่า ในการแปลภาษาสยามในเอกสารเขียน หลัวกว่านอ้ออีวี่ อักษรจีนที่มีส่วนท้ายพยางค์อยู่ในกลุ่ม 通 สามารถแปลภาษาสยามได้สี่กลุ่มดังนี้

- 1) กลุ่มที่มีสระ -ะ โ- โ- อุ และ อู ที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ ม โดยใช้วิธีการเน้นออกเสียงสระนำ -i- ส่งผลให้ท้ายพยางค์จาก ง เปลี่ยนเป็น ม โดยอักษรจีนในกลุ่มนี้ทุกตัวอยู่ในระดับสาม
- 2) กลุ่มที่มีสระ -ะ โ- โ- อุ และ อู ที่มีพยัญชนะท้ายพยางค์ ง โดยการออกเสียงสระนำ -i- ให้สั้นลง จึงยังคงพยัญชนะท้ายพยางค์ไว้เหมือนเดิม โดยอักษรจีนในกลุ่มนี้ทุกตัวอยู่ในระดับสาม
- 3) เป็นกลุ่มอักษรจีนที่มีเสียงสอดคล้องกับภาษาสยามในยุคนั้น โดยอักษรจีนในกลุ่มนี้ทุกตัวอยู่ในระดับหนึ่ง และ
- 4) อักษรจีนที่มีส่วนของพยัญชนะท้ายพยางค์ น หรือ -n กับส่วนของพยัญชนะท้ายพยางค์ของภาษาสยาม ม หรือ -m มีเพียง 1 คำ ซึ่งผู้เขียนสันนิษฐานว่า อาจเป็นการแปลงเสียงในลักษณะของการกลมกลืนตามเสียงที่ตามมา (anticipatory assimilation)

9. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาอักษรจีนที่ใช้ในการถอดเสียงคำศัพท์ภาษาสยามที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 ในเอกสารเขียนหลัวกว่านอ้ออีวี่ สมัยราชวงศ์หมิง เพราะฉะนั้นการศึกษานี้จึงครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสหวิทยาภาษาจีนโบราณ และมีการใช้อักษรานุกรมห่งอู่เจิ้งอวี่วัน รวมถึงระบบเสียงของภาษาหนานจิงเป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ตำแหน่งเสียง จากผลการศึกษาเห็นได้ว่า

- 1) ในการเขียนเอกสารเขียนหลัวกว่านอ้ออีวี่ มีการใช้ สระนำ -i- ทั้งในวิธีเน้นการออกเสียงสระนำ -i- โดยมีการเลื่อนเสียงจากสระหลักเดิมคือ -u กลายเป็น -ui และด้วยเหตุนี้เองจึงส่งผลให้พยัญชนะท้ายพยางค์จากเดิมที่เป็น -ng เปลี่ยนเป็น -m ในทางตรงกันข้าม ยังมีส่วนที่อ่านออกเสียงสระนำ -i- ให้สั้นลง แต่ภาษาจีนราชการในยุคราชวงศ์หมิงไม่มีสระนำ -i- เหลืออยู่แล้ว เสียงอ่านอักษรจีนที่ใช้กำกับเสียงในเอกสารมีการใช้ภาษาอื่นที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน เนื่องจากในยุคนั้น หนานจิงกวนฮว่า มีอิทธิพลค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้เขียนจึงสันนิษฐานว่า ภาษาอื่นที่ใช้ในการกำกับเสียงคือ หนานจิงกวนฮว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

หลี่เฉินอวี่ (Li Chenyu, 2020, pp. 384-385) ที่กล่าวว่า อักษรจีนที่ใช้ในการกำกับเสียงเป็นภาษาถิ่นแถบทางใต้ของแม่น้ำแยงซีที่เรียกว่า หนานฟังกวนฮว่า หนานฟังกวนฮว่าหมายถึงภาษาราชการที่ใช้ในยุคใกล้ ในทัศนะของผู้เขียน หนานฟังกวนฮว่าในสมัยราชวงศ์หมิงคือ หนานจิง กวานฮว่า

2) สำหรับที่นักวิจัยหลี่เฉินอวี่และเจิ้งเหว่ย (Li Chenyu & Zheng Wei 2002, pp. 255-270) ได้ศึกษาการกำกับเสียงอ่านโดยใช้อักษรจีนในเขียนหลัวกวนอี่อวี่ เสนอว่าภาษาจีนในเวลานั้นยังมีเสียงก้อง (voiced sound) เหมือนภาษาสยามในยุคนั้น แต่การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเพียงภาษาจีนที่ใช้ในการถอดเสียงที่ประกอบในคำที่มีส่วนท้ายพยางค์กลุ่ม 通 ซึ่งไม่พบภาษาจีนที่มีลักษณะเสียงก้อง แต่พบว่าอักษรจีนที่อยู่ในกลุ่มดังกล่าวมีเสียงสอดคล้องกับภาษาสยามในยุคนั้น แสดงให้เห็นว่า ภาษาสยามกับภาษาจีนยุคนั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

3) จากผลการวิจัยที่ผู้เขียนสันนิษฐานว่า ในการกำกับเสียง ม และ -m มีการเปลี่ยนแปลงเสียงในลักษณะของการกลมกลืนตามเสียงที่ตามมา (anticipatory assimilation) ตรงกับที่นักวิจัยหลี่เฉินอวี่ (Li Chenyu, 2020, pp.384-385) ได้ศึกษาเสียงพยัญชนะหยุดหรือเสียงพยัญชนะระเบิด (plosive) และเสียงพยัญชนะนาสิก (nasal consonant) ของภาษาจีนที่ใช้ในการถอดเสียง โดยเสนอไว้ว่า ในยุคที่เรียบเรียงเอกสารเขียนหลัวกวนอี่อวี่ มีการกลมกลืนเสียง (assimilation) ในการกำกับเสียงภาษาต่างประเทศโดยใช้อักษรจีน

10. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าในภาษาสยามที่ปรากฏในเขียนหลัวกวนอี่อวี่มีคำที่มาจากภาษาจีนในเวลานั้น โดยใช้วิธีการทับเสียงหรือการทับเสียงผสมการแปลตามความหมาย อาทิ 皇帝 (huángdì) 大通事 (dà tōngshì) 大总管 (dà zǒngguǎn) 进贡 (jìngòng) 归顺 (guīshùn) 砚 (yàn) 墨 (mò) 圣旨 (shèngzhǐ) ซึ่งคำศัพท์ส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงช่วงเวลาที่น่าจะยังไม่มีคำเหล่านี้เกิดขึ้นในภาษาสยาม แต่เมื่อทั้งสองประเทศเริ่มมีความสัมพันธ์กันจึงเกิดรูปแบบของภาษาต่างประเทศในภาษาสยาม

เอกสารเขียนหลัวกวนอี่อวี่ เป็นเอกสารโบราณสำคัญที่ยังคงเก็บรักษาไว้ นอกจากได้เก็บรวบรวมคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว ยังรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวกับเรื่องราวขบพรรณาการอีกด้วย คำศัพท์เหล่านี้เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางการเมืองของทั้งสองประเทศในช่วงเวลานั้น

ดังนั้นการศึกษาเอกสารเขียนหลัวกวนอี่อวี่ จึงมีคุณค่าต่อการศึกษาในด้านภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งประเทศจีนและประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ. (2559). ความหมายของศัพท์วิทยาภาษาจีนโบราณ. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 23(1), 22-38.
- Feng Chuanbing 封傳兵. (2014). 明代南京官話的語音系統及其歷史地位. *中南大學學報 (社會科學版)*, 20(04), 254-258.
- He Ni 何妮. (2017). 乙種本《暹羅館譯語》整理研究. 南開大學.
- Li Chenyu 李晨雨. (2020). 清抄本《暹羅館譯語》所見古泰文塞、鼻音韻尾音節的漢字對音. 華東師範大學.
- Li Chenyu, & Zheng Wei 李晨雨, 鄭偉. (2002). 《暹羅館譯語》所見古泰文的漢字對音及相關問題研究. 華東師範大學中國文字研究與應用中心.
- Liu Hongjun, & Sun BoJun 劉紅軍, 孫伯君. (2008). 存世“華夷譯語”其研究. *民族研究*, (02), 47-55.
- Liu Juntong 刘俊彤. (2015). 從《暹羅館譯語》看明清時期的中泰貢賜關係. *東南亞縱橫*, (05), 62-66.
- Shi Xianjian 史先建. (2015). 明代暹羅館興亡考辯. *蘭台世界*, 78(30), 41-42.
- Su Xiaomeng 蘇小萌. (2016). 《暹羅館譯語》與現代泰語讀音差異. *海外華文教育*, 78(01), 119-137.
- Te Mule 特木勒. (2001). 明暹羅館設置考. 南京大學民族研究所、暨南大學中國文化史集研究所和香港教育學院社會科學係 (編). *元史及民族史研究集刊* (第一次印刷, 181-186). 南方出版社.
- Zhang Shilu, & Yang Jianqiao. (2009). *音樂學入門*. 復旦大學出版社.
- Zhang Wende 張文德. (2009). 論明代通事與西域貢使的關係. *西域研究*. (03), 1-8.
- Mitamura, T. (1960). *Shogakusei no FumitoGakunotachiba*. Toyoshikenkyu.
- Mitsuaki, E. (2016). *Gendai on kenkyu myakuketsu perushi ya go yaku ni yowi*. Aoyamagakuindaigaku keizaikenkyusho.